

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1362/2015
03.02.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиље Љ.Т. из Н.Б., коју заступа пуномоћник В.Г., адвокат из Б., против тужених ГП 7.ј. а.д. из Б., кога заступа пуномоћник Д.И., адвокат из Б. и З. з.и. Г. Б., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6083/2014 од 20.03.2015. године, у седници већа одржаној 03.02.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6083/2014 од 20.03.2015. године у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиље у односу на тужени З. з. и. Г. Б..

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 6083/2014 од 20.03.2015. године у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиље у односу на тужено ГП 7.ј. а.д. Б. и у односу на одлуку о трошковима спора, па се у том делу предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 79055/10 од 02.10.2013. године, у ставу 1. изреке, делимично се усваја тужбени захтев тужиље и обавезује тужени Грађевинско предузеће 7.ј. а.д. из Б. да тужиљи на име накнаде исплати износ од 14.682.795,00 динара са законском затезном каматом почев од 24.04.2012. године до исплате у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом 2. изреке, одбија се тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужено Грађевинско предузеће 7.ј. а.д. из Б. да тужиљи исплати износ од 11.589.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.04.2011. године до исплате, као и у делу који се односи на законску затезну камату на досуђени износ за период од 01.04.2012. до 23.04.2012. године, као неоснован. У ставу 3. изреке, одбија се тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени З. з. и. Г. Б. ДОО Б. да тужиљи исплати на име накнаде 25.683.384,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.04.2011. године до исплате, као неоснован. У ставу 4. изреке, одбија се приговор стварне ненадлежности суда као неоснован, а ставом 5. обавезује се тужено Грађевинско предузеће 7.ј. а.д. из Б. да тужиљи на име трошкова поступка исплати 1.229.250,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6083/2014 од 20.03.2015. године, а након одржане расправе пред другостепеним судом, ставом првим изреке, укида се пресуда Првог основног суда у Београду П 79055/10 од 02.10.2013. године. Ставом другим изреке, одбија се тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезу тужени Грађевинско предузеће 7.ј. а.д. из Б. и З.з. и. Г. Б. из Б. да тужиљи солидарно исплате на име накнаде стварне штете 25.683.384,00 динара са законском затезном каматом од 01.04.2011. године до исплате у року од 15 дана од пријема пресуде као неоснован. Ставом трећим изреке, одбија се захтев тужиље за накнаду трошкова поступка, а ставом четвртим изреке, обавезује се тужиља да туженом ГП 7.ј. а.д. из Б. на име трошкова поступка исплати 1.279.250,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом извршења. Ставом петим изреке, одбацује се допуна жалбе туженог ГП 7.ј. а.д. из Б. насловљена као поднесак првотуженог као неблаговремена.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужено ГП 7.ј. а.д. из Б. је доставило одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 399. ЗПП ("Службени гласник РС" 125/04 и 111/09) у вези члана 506. став 1. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиље делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је са туженим ГП 7.ј. а.д. из Б. 10.07.2002. године закључила уговор о производњи и продаји стана у стамбено пословном објекту у изградњи у Блоку ..., Месна заједница П.П.А. у ... улици број ... у Б. и тај уговор је оверен код Првог општинског суда у Београду под Ов 6628/02 од 16.08.2002. године. Предмет уговора је двоипособан стан површине 72,80м², а уговорена купопродајна цена стана износила 5.753.446,00 динара и у складу са уговором тужиља је исплатила 80% напред наведене цене, а остатак је требало да исплати приликом ступања у посед стана. Уговором је предвиђено да ће произвођач - продавац објекта стан по уговору завршити у марту месецу 2003. године, а под завршетком радова подразумева се да је купац ступио у посед стана као и да се уговорени рок предаје стана може продужити за онолико дана колико је купац каснио у извршењу обавезе плаћања цене после уговореног рока плаћања као и због више силе. Уговором је даље предвиђено да уколико произвођач - продавац својом кривицом не доврши стан до уговореног рока, дужан је да купцу надокнади стварну штету која се утврђује на износ дневне камате коју органи јавних прихода наплаћују за сваки дан кашњења у испуњењу обавезе плаћања пореза на приход грађана, а на укупно уплаћену вредност стана од 80%. Тужено ГП 7.ј. а.д. из Б. је са туженим З. з. и. Г. Б. 15.11.1996. године закључило уговор о грађењу у коме је Завод наручилац, а Предузеће 7.ј. извођач радова. Тужиља је у посед стана ступила 02.12.2005. године када је сачињен записник о примопредаји

у коме су констатоване извесне примедбе у вези стана. Тужилња у овом спору од тужених потражује штету обрачунату на начин наведен у уговору због кашњења са предајом стана. Након што је путем вештачења утврдио висину штете првостепени суд је нашао да је у односу на тужени З. з. и. Г. Б. тужбени захтев неоснован због недостатка пасивне легитимације, док је у односу на тужено ГП 7.ј. а.д. из Б. тужбени захтев делимично основан за износ који је досуђен, а преко тог износа захтев је неоснован. Другостепени суд, након одржане расправе, је закључио да је правилно првостепени суд одбио тужбени захтев у односу на тужени З. з. и. Г. Б. због недостатка пасивне легитимације, али да је тужбени захтев тужилње и у односу на туженог ГП 7.ј. а.д. из Б. у целини неоснован јер тужилња не може да потражује камату на неновчану обавезу, нема основа за уговорну казну, а стварну штету у поступку тужилња није доказала.

Правилно су закључили нижестепени судови да тужени З. није у овој парници пасивно легитимисан што тужбени захтев у односу на њега чини неоснованим. Иако се у уговору о продаји стана наводи да тужено ГП 7.ј. наступа и за рачун Завода, из садржине самог уговора је очито да З. није уговарач односно учесник тог уговорног односа. Посебно је важно да је чланом 6. уговора, а на коме тужилња темељи своје потраживање у овој парници, утврђена обавеза искључиво произвођача - градитеља стана, а то је ГП 7.ј.. С обзиром да ни ревизија о овом питању не даје никакве посебне разлоге, то је у том делу иста као неоснована одбијена ставом првим изреке пресуде на основу члана 405. став 1. ЗПП.

Одредбом члана 273. став 5. ЗОО је предвиђено да поверилац не може захтевати уговорну казну због задоцњења, ако је примио испуњење обавезе, а није без одлагања саопштио дужнику да задржава своје право на уговорну казну. С обзиром да је у поступку утврђено да је тужилња примила испуњење обавезе туженог ГП 7.ј. (предаја стана), а да је имала примедби само у вези стана и да туженом није саопштила да задржава своје право на уговорну казну, правилно је закључио другостепени суд да тужилња у овом спору нема основа за потраживање новчаних износа по основу уговорне казне. Уосталом, тужилња је парницу покренула тражећи стварну штету, а тек касније у поступку је истакла потраживање по основу уговорне казне. Управо због чињенице да је тужилња примила испуњење а да није саопштила дужнику да остаје при уговорној казни, онемогућава у конкретном случају примену одредбе члана 270. став 2. ЗОО по којој се сматра да је казна уговорена за случај да дужник задоцни са испуњењем обавезе, а у конкретном случају је до задоцњења са испуњењем обавезе несумњиво дошло. Самим тим произилази да су неосновани сви наводи из ревизије који указују на постојање уговорне казне у конкретном случају.

За одлучивање суда није од одлучујућег значаја правни основ потраживања већ чињенично утврђење. Отуда је у конкретном случају нужно да се пође од међусобног уговора странака односно члана 6. на коме тужилња темељи своје тражење. Том одредбом уговора је предвиђено да уколико произвођач - продавац што је у конкретном случају ГП 7.ј., својом кривицом не доврши предметни стан до уговореног рока дужан је да купцу, односно тужилњи накнади стварну штету која се утврђује на износ дневне камате коју органи ЈУРП наплаћују за сваки дан кашњења испуњења обавезе плаћања пореза на приход грађана на укупно уплаћену вредност стана (80%) вредности по уговору. По схватању овог суда

наведена одредба уговора се мора тумачити да су странке утврдиле накнаду стварне штете али чији се износ утврђује на начин како је то наведено односно везано за камату коју обрачунава Пореска управа. Отуда се овде не ради о камати на неновчану обавезу како то закључује другостепени суд. По својој правној природи камата је корист која се остварује од новца. Тужилца је туженом унапред уплатила 80% од вредности стана, у периоду градње стана и посебно доцње туженог са предајом стана он се користио тужиљиним новчаним средствима и тиме остварио корист од те суме, па није супротно позитивним прописима да се штета коју тужилца трпи због некоришћења одређене новчане суме утврђује у висини камате коју би она остварила да је тај новчани износ у истом периоду користила. Сасвим је друго питање да ли је начин утврђивања штете везан за камату коју је раније познавала и примењивала Пореска управа у складу са законом и да ли се она на тај начин може обрачунати. Одредба члана 277. ЗОО, је императивне природе, конформни начин обрачуна камате је неуставан, а све то треба имати у виду. Такође, није адекватно оцењено у нижестепеном поступку да ли је тужилца са своје стране извршила обавезу благовремено када се ради о уплати преосталих 20% купопродајне цене, а што је такође од значаја за разрешење спора. У складу са свим напред наведеним било је нужно и да се оцени одредба члана 5. став 2. анекса уговора од 02.12.2005. године у коме стоји да по уплати купца продавцу износа из претходног става уговорне стране су сагласне да више немају никаквих међусобних потраживања за предметни стан.

С обзиром да другостепени суд није имао у виду све што је напред наведено, то је у односу на туженог ГП 7.ј. а.д. из Б. одлука тог суда морала бити укинута на основу члана 407. став 2. ЗПП.

У поновном поступку, другостепени суд ће узети у обзир све што је напред наведено, па ће донети на закону засновану одлуку.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**